

# Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.



<b>ELŐFIZETÉSI ÁR:</b>		<b>Felolvasó szerkesztő:</b>	<b>Szerkesztőség és kiadóhivatal:</b>
<b>Helyben:</b>	<b>Vidéken:</b>	<b>Kiadók és leptalajdonosok:</b>	<b>DEBRECEN,</b>
Egy hóra . . . 1 kor. Egy hóra . . . 1 kor. 50 fill.	Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .	<b>HOFFMANN és KRONOVITZ.</b>	<b>Placc-utca 47. és 49. szám.</b>

## Szétrobbanó szabadelvűpárt.

A gerinczteien lakájok ünnepe.

Mikszáték bujdosása.

Bánffy Bécsben.

A hivatalos egyéniségek ma loyaltásban usznak; a király tiszteletére elmennek szemlére, ebédekre és templomokba, nem lehet kívánni, hogy ma is politizáljanak. Nincs is sok jelentősége annak, amit ma tesznek, avagy mondanak; csak a jövő héten *Fejérváry ischli utazása után*, mely most már végleg elhatározott dolog, fog ismét valami új mozzanat vegyülni a politikai élet gabalyodott káoszába. Fejérváry mindenképpen akar Ischlből valamit hozni: vagy alapot a koalíció számára, vagy alapot Bánffy és a 67-ek számára, vagy alapot új választásra, vagyis a maga számára, vagy ha mindez csütörtököt mond, felhatalmazást az ugynevezett *legerélyesebb rendszabályokra*, melyeket mifelénk a maga összességében *meztelen abszolutizmusnak* hívják. Hogy tényleg mit fog hozni, arról a vélemények eltérők; a legtöbb odakonkludál, hogy a „nesze

semmi fogd meg jól“-t fogja valami új formában hozni és csak elvéve akad olyan vélemény is, hogy a király most már a komoly engedmények terére lép és hogy a legutóbbi memorandum, ha a király hozzájárul, csakugyan valami megegyezési alapot tartalmazna.

Allítólag beavatott oldalról most azt a hírt kapjuk, hogy arra az esetre, ha a koalíció garanciát vállal, hogy a hadsereg és a haditengerészet létszámát felemelik és a tervezett 400 millió felül körülbelül még egyszer annyit szavaznak meg a hadsereg céljaira is az új véderőtörvényt azonnal és véglegesen husz évre megszavazák: a korona bele fog menni olyan megegyezésbe, mely a koalíciót is kielégíti.

A legközelebbi napok majd némi világosságot fognak hozni a sötét helyzetbe; majd rövidesen el fog válni, hogy a százféle, napról-napra felmerülő híresztelésekből mi igaz és mi nem?

### Szétrobbanó szabadelvűpárt.

A szabadelvű párt kiválni készülők tagjai ma délelőtt értekezletre jöttek össze a Pannoniában.

Ott voltak: Szivák Imre, Semsey Boldizsár, Issekutz Győző, báró Dániel Ernő és Tibor, Sándor Pál, báró Ré-

vay Simon, gróf Wenkheim István, Ragályi, Miklós Ödön, Nagy Ferencz, Vancsó Gyula, Justh Ferencz, Demkó Kálmán, Osztroucky Géza. Az értekezletről csak kevés szivárgott ki, mert a résztvevők megfogadták, hogy az ötös bizottság hivatalos kiadásán kívül egyebet nem mondanak. Mégis csaknem bizonyos, hogy a vita a kilépésről elterelődött és inkább a pártnak új álfoglalására való készítésére irányult.

Az értekezletet Semsey Boldizsár nyitotta meg és előterjesztette az ötös bizottság javaslatait.

Dániel Ernő elnök rövid felszólalása után élénk és meglehetősen izgatott vita indult meg, amelynek folyamán Miklós Ödön, Nagy Ferencz, Szivák Imre igyekeztek az egybegyűlteket, többszörös felszólalásukkal erélyes magatartásra bírni. Felszólaltak még Vancsó Gyula, Dániel Ernő, Issekutz Győző, Osztroucky Géza, Sándor Pál, Demkó Kálmán.

Az értekezlet háromnegyed kettőkor ért véget s a következő hivatalos értesítést adta ki a mozgalom vezetésére hivatott ötös-bizottság.

A szabadelvűpárt azon tagjai, akik báró Dániel Ernő elnöklete alatt a szabadelvűpártban akciót indítottak és ér-

## A Mária Terézia-rend vitézei.

Évről-évre közreadja a cs. és kir. hadügyminiszterium ama vitézek listáját, kik 1757-től mai napig magyar osztrák armádia kötelékében, különböző hadjáratok alkalmával kitüntek és hadi vitézségeik elismerésül a legmagasabb kitüntetés, a Mária Terézia-rendet megkapták. Ennek a katonai érdemrendnek 1757 május 13-án Mária Terézia volt a megalapítója. Három, illetve négy osztályból áll: a nagy- és kiskeresztesek, parancsnokok és lovagokból, melyet csak katonatisztek nyerhetnek el a harcmezőn szerzett érdemeikért. Az 1905 évre szóló katonai Szemle részét is az a kimutatás alkotja, melyben a hadügyminiszterium a Mária Terézia-rend egyes osztályainak birtokosait legrégebb időtől maig bemutatja. Ez a kimutatás rendkívül érdekes tanulmányokat tartalmaz. Évszázados tapasztalás tényei rajzolnak elének az adatok tömegéből, melyek mind azt bizonyítják, hogy a dinasztia védelmében a magyar katonák hősiességének és vitézségének elsőrendű szerep jutott s hogy a trón érdekében teljesített szolgálataikat a

legnagyobb önfeláldozás és katonai vakmerőség jellemezte.

Mindjárt a Mária Terézia-rend megalapítása évében, 1757-ben, öt magyar hadvezetőt tüntetett ki a királyné vitézségi éremmel: Nádasdy Ferencz gróf, Hadik András gróf, galántai Esterházy Miklós gróf, Rhédey János gróf és Kerekes Zsigmond, a Mária Terézia-rend egyes méltóságainak első magyar viselői. 1758-ban Karolyi Ferencz gróf, 1759-ben Kiss Ferencz, Török János báró, Bethlen Ádám gróf, 1762-ben Gyulai Sámuel gróf, 1765-ben Galántai Esterházy Miklós herceg, 1778-ban Purnay Perencz báró, 1779-ben Alvinczy József báró és Borecsyky Ferencz báró, 1788-ban Petrichevich Horváth Kázmér báró, Neszméry Ferencz báró és Brády Tamás báró nyertek kitüntetést. Ebben az arányban haladt évről-évre a kitüntetés a következő 1789. év kivételével, midőn egyszerre tizenegy magyar hadvezető és főrangban levő tiszt kapta meg a Mária Terézia-rendet. A XVIII-ik században, negyvenhárom év alatt ötvennyolc magyar embert díszítettek föl a legmagasabb katonai kitüntetéssel, amde a XIX. században már megfogytak

kozott a kitüntettek száma s száz év alatt mindössze huszonkilenc magyar ember jutott hozzá a legfelsőbb kitüntetéshez, holott más nemzetiségű tisztek kétszázat is meghaladó számarányban lettek kitüntetve.

Nem a magyar vitézség aláhanyatlása okozta a főtűnő mellőztetést, hanem a politikai körülmények és a magyar történelemnek egy olyan fordulata, mely az osztrák kormányt azóta még halálosabb ellenségévé tette a magyaroknak. Az 1848-49-iki események miatt ez években egyetlen magyar ember sem kapott kitüntetést, ellenben az összes osztrák vezérek, kiknek bárminemű szerep jutott a magyar szabadságharc leveretésében, mint parancsnokok, nagy vagy kiskeresztesek és lovagok lettek a Mária Terézia-renddel földíszítve. Így kapott magyarországi szolgálataiért Jellasics már 1848-ban kitüntetést, Zeisberg Károly Schwechatert és Rukavina György Temesvár védelméért. 1849-ben Haynau a Mária Terézia-rend nagykeresztjével lett kitüntetve: für Verdienste in Ungarn. Parancsnokságot Schlick altábornagy kapott a győri csatáért, lovagságra emeltettek Mayerhofer Ferdinánd

**Vigyázz!** Bérmálásra  
Kékre festett kirakat.

szükségelt fehér és színes, de különösen szép divatos selyem Batisztokból igen sokat kaptam, a melyeket igen olcsón adok el. Tessék megtekinteni.

**Lóvy F.**

→ Kistemplommal szemben. ←

tekeztet összehívását kérték, a mai napon a kibontakozás tárgyában újlag megbeszéléseket folytattak.

Teljesen megbízható forrásból arról értesülünk, hogy a gárda szilárdan megmarad a mellett az álláspontja mellett, hogy ha a szabadelvű párt határozott állást nem foglal a nemzeti követelések mellett, akkor kilép a szabadelvű pártból.

#### Mikszáth bujdosása.

Érdekes lesz följegyezni, hogy azok közül, akik a múlt értekezleten résztvettek, kik maradtak távol a maitól. Ezek: Mikszáth Kálmán, Raisz Aladár, Apáthy Péter, Radisich Jenő, Kabdebó Gergely, Sztojanovich István báró, Csepreghy György és Fodor Kálmán.

#### Bánffy Dezső Bécsben.

Bécsből sürgönyzik nekünk, hogy Bánffy Dezső báró ott van. Az újpárt vezére úgy nyilatkozott, hogy magánügyei szőlították Bécsbe és úgy a közös hadügyminiszteriumban, mint Schiessel bárónál tett látogatású tisztán magánügyekre vonatkozik.

#### Új hadügyminiszteri rendelet.

A közös hadügyminiszter még e hét folyamán nagyjelentőségű rendeletet fog kibocsátani. Ez a rendelet azokra az intézkedésekre vonatkozik, amelyek a hadügyi vezetőség a katonai közigazgatás terén tesz a passzív rezisztenciával szemben.

Pancsováért, Schlick Ferencz Kassáért, Gablenz Lajos Kassáért, Herle János Nagyszombatért, Collery Eduard Hodicsért, Urbán Károly Marosényért, Mamu a Lázár Peterváradért, Kalebberg Vilmos Hatvanért, Raslich Dániel Tapió-Bicskéért, Jurkovic Pál Tapió-Bicskéért, Montenuovo Vilmos Komáromért, Wildburg Adolf Komáromért, Scherpon Oszvald Buda védelméért, Steraberg Lipót Kaacsért, Pott Gusztáv Zsigárdért, Burits János Peredért, Simbschen Karoly Komáromért, Mensdorff Pouilly S. Komáromért, Nostitz Riencsek Herman Pusztá Herkalyért, Hauslab Ferencz Szőregért és Temesváráért, Ramming Vilmos Temesváráért, Lichtenstein herczeg Temesváráért, Unurlich György Aradért, Sztankovics Lajos Temesváráért, August György Gyulafehérváráért. Legérdekesebb volt a Hentzi kitüntetés, kinek halála után adományozták a Maria Terézia-rendet. 1848-49. óta magyar embert ritkán ér is a Maria Terézia-rend dicsősége. A szabadságharc után a magyarok ellenében harcoló osztrák főtisztek számára tartogattak jutalom gyanánt, az újabb hadjáratok alatt pedig szintén osztrák vezérek részesültek benne, miután a magyar-osztrák hadseregben hadvezetői minőségben magyar embereket ma már nem szívesen látnak. A Maria Terézia-rendnek különben csak két birtokosa van ez idő szerint, egyik a mostani miniszterelnök: Fejérvary Géza báró.

## A kormányt kiverik a Házból.

### Radikális eszközök a darabontok ellen.

#### Egy vezető politikus nyilatkozata.

Augusztus 18.

A függetlenségi párt egyik nagynevű politikusa tegnap nyilatkozott egy újságíró előtt a helyzetről és a Ház megnyitási napján történhető eseményeiről.

Magát a nagyérdemű és talán az egész válság lefolyására óriási jelentőséggel bíró beszélgetést az alábbiakban közöljük.

— Mi a véleménye a képviselő urnak a végtelenségbe elyulni látszó válságról?

— Igaza van — kezdte meg érdekes fejtegetését a képviselő — hogy aki csak legkisebb alkotmányos érzeket tétellezett fel az uralkodóról, az semmi esetre sem hitte volna, hogy a király ilyen állhatatosan ellentálljon az egész nemzet egyhangú és jogos követelésének. A válság megoldását feltétlenül siettetni kell.

— Miképen képzei a képviselő ur a válság gyors megoldását?

— Másképen, mint a koalíció mérsékelt programja alapján, kibontakozásról szó sem lehet, hanem én már meguntam a passzív rezisztenciát, mert ez csak a darabont kormányt használ. Ezek az urak még gondolatban sem mertek miniszterségről ábrándozni, most, hogy belecöppentek, nem olyan örömmel hagyják el a kényelmes és vagyonszerzési eszköznek kiválóan bevált hivatalukat. A király sem sokat törődik a passzív rezisztálással, éppen azért erősebb eszközökhöz kell nyulni. Egyelőre tisztán az a célunk, hogy a darabont kormányt lehetetlenné tegyük és helyéről elsöpörjük.

— Miképen véli a képviselő ur a Fejérvary-kormányt helyéről eltávolítani? Méri hisz az tudott dolog, hogy az csak a király parancsára fog eltávozni. Azok a parlamenttel nem sokat törődnek.

— Miután az egész ország szinte egyhangulag törvénytelennek nyilvánította az ügyvezetőket, de meg ők maguk is kijelentették, hogy a parlamenthez semmi közük, annak bizalmatlansági és egyéb határozatait nem respektálják és magukra kötelezőknek nem tartják, véleményem szerint a képviselőházban semmi helye sincsen az ilyen kormányoknak és szeptember 15 én be sem kell őket engedni a tanácskozási terembe.

— Hogyan gondolja a képviselő ur ezt keresztül vinni?

— A miniszterek közül egyedül Lányi Bertalannak, a turócziak büszke követének (!) van joga belépni a tanácskozási helyiségbe, — aki képviselő — a többi ügyvezetőket a terembe vezető ajtó előtt feltartóztatjuk és ha kell, karhatalommal gátoljuk meg, hogy

a parlament tanácskozási termét jelenlétükkel megszenstelenítsék.

— Micsoda hasznót vár képviselő ur ettől az erélyes fellépéstől?

— Nagy dolgot várok tőle. Ha egy csepp szemérem van a kormány tagjaiban, a fent leirt jelenet után azonnal pakkolnak, ott hagyják a miniszteriumot és állásukról lemondanak. Ezzel a tétellel a parlament nyiltan tanúságot tesz arról, hogy nem hajlandó tovább tűrni ennek a jogtalan és törvénytelen kormánynak működését.

— A képviselő ur csupán egyéni véleményét mondta el, vagy ebben osztoznak elvtársai is?

— Erről a tervemről eddigelé még nem beszéltem részletesen politikai barátaimmal, de meggyőződésem, hogy azok, akik mindig radikálisan gondolkodtak, helyeselni fogják nézetemet.

## Külföldi hírek.

### Béke készében.

A békétárgyalások menetét fenyegető válság elmúlt, megszűnt a reménytelen hangulat is. Sato tegnap a Morinde híre szerint kijelentette, meg van róla győződve, hogy a tárgyalások a békeszerződés aláírásával fognak végezni. Az angol lapok tudósítói azt hiszik, hogy már jövő héten proklamálják az általános fegyverszünetet, melyet csakhamar követni fog a béke megkötése.

A tegnapi reggeli ülésen villásreggeli után azonnal megkezdtek a hadikárpótlásról szóló 9. pont tárgyalását. A japánok az öszszeget még nem állapították meg, az oroszok pedig vi szautasitanak minden kárpótlást. Ezt a pontot elhalasztották, épen úgy, mint a Sachalin átengedéséről szóló 5. pont tárgyalását. Áttérték a 10 és 11 pontra, melyek a kelet-kínai orosz hajóraj korlátozására és a kikötőkben levő orosz hajók átengedésére vonatkoznak. Megállapodás még nem jött létre.

Dicséret illeti mindkét állam meghatalmazottait, hogy minden lehetőt elkövetnek, hogy ez a vérengző háború minél hamarabb véget érjen.

### Kína mint mentő angyal.

A berlini Lokalanzeigernek jelentik Portsmuthból: Mindkét békekövetség tagjainak nyilatkozataiból az tűnik ki, hogy az oroszok és japánok egyaránt azt várják, hogy Kína, a kelet-kínai vasútnak azt a részét, melyet a japánoknak engedtek át, meg fogja vásárolni. Azt hiszik, hogy Kína egy angol-német szindikátustól könnyen megszerezhetné az erre szükséges pénzt. Kelet-kínai vasút dolgában a meghatalmazottak között teljes megegyezés jött létre, kivéve azt az egy pontot, mely egy semleges zóna alakítására vonatkozik.

### Az orosz alkotmány kihirdetése.

A berlini Lokalanzeigernek jelentik Pétervárról: Azt hiszik, hogy a birodalmi Dumára vonatkozó törvény meg fog jelenni már a legközelebbi napokban, miután a csár Buligin javaslatát aláírta. A népképviselő gyűlése lesz hivatva véleményt mondani ezen javaslatokról, melyek az államforma különböző reformjait célozzák. A Duma elnökét, ki sem a kormánynak, sem a csárnak megerősítésére nem szorul, több esztendőre

# Bérma ajándékok

arany-, ezüst-, óra- és ékszerekben kizárólag  
Halász Nándornál szerezhetők be. Piac-  
utca 24. szám. Fehérlő szálló épület.

választják. Minden esztendőben bizalmat szavaznak az elnöknek s ha ezen szavazatnál nem nyer többséget, le kell mondania állásáról.

## Királyok csókolódása.

I.

Edvard király, angol király — no, ne folytassuk balladai hangon — Ischlben járt és ezt nagyfontosságú esemény gyanánt igyekeznek föltüntetni. A magyar nemzet kedves barátja, a Pester Lloyd, már hazudott is egyet, hogy az angol király igazságtalannak tartja a magyarok követeléseit, de az angol nagykövet sietett kijelenteni, hogy abból egy betű sem igaz. És ha csakugyan kijelentette volna Edvard király, angol király, hogy a mi követeléseink igazságtalankok? Akkor a magyar nemzet jelentette volna ki, hogy amit Edvard király, angol király mondott, abból egy betű sem igaz.

II.

Hogy csókolóztak ők a bucsuzásnál, hogy a fölséges ajkak kétszer czuppanni méltóztattak: reánk nézve az sem veszedelem. Két fejedelmi ajkak csókolózhatik ma, ugyanaz a két ajkak holnap tán kemény parancsszóval egymásra küldi gyilkos hadait. De millió meg millió ajkon zeng a mi édes magyar nyelvünk; millió meg millió szív dobog a mi szent jogainkért; millió meg millió kar emel fegyvert bármely perczben szívesen a hazáért. Azért hát hiába is keritenek olyan nagy feneket ahhoz a két csókhhoz, Ferencz József és Edvard király, angol király csókjához, mert ha fontos valami, ha döntő valami: az a fontos és az a döntő, hogy a mi igazunkból senkinek nem engedünk!

## Vármegyénk és vidéke.

**Tűz a Macson.** A nehéz gazdasági évet, még a folytonos émi csapások is nehezítik. Csobai Józsefet ilyen szerencsétlenség érte. Idői termése tegnap teljesen leégett. A buza nem volt biztosítva.

**A szatmármegyei szabadelvűpárt sorsa.** A nagy nemzeti küzdelem rendjeinti az ország összes szabadelvű pártjait s megnyilatkozásra szólítja fel. A szatmári szabadelvű párt eddig semmi néven nevezendő intézkedést sem tett a megnyilatkozásra. Domahidy Sándor szatmármegyei földbirtokos megnyilatkozásra szólítja fel a szabadelvűpárt elnökét. Közel van az az idő tehát, mikor Szatmármegyében is csődöt mond a labanczkodás.

**Gyilkosági merénylet fűrészközben.** Kiss Márton mezőmadarasi legényt Moldován Sándor, ki neki régi ellensége volt, fűrészközben megtámadta s zsebké-

sével hat veszélyes sebet ejtett rajta. Kissé súlyos állapotban szállították be a helyi állami kórházba, a merénylő pedig eltűnt a faluból s most elrendelték a nyomozását.

**Lelőtte a keze fejét.** Gyermekek-játékból eredt szerencsétlenség foglalkoztatja most Hajduböszörmény közönségét. Az eset részleteiről egyébiránt a következő értesítést kaptuk. Együtt játszódott Timcsák László kereskedő tanoncz barátjával Bulatki Mihálylyal. Ijesztgették egymást, Bulatki Mihálylyal volt egy flóbert. Ezzel czélozgatott barátjára. Timcsák kiakarta venni kezéből a flóbert. Ez azonban meg volt töltve és dulakodás közben elsült mely Timcsák László jobb kezefejét teljesen összeroncsolta, a szerencsétlen fiut a kórházban ápolják.

**Fegyvert lopott.** Nagyon megtetszhetett Boros Kálmán tizenhat éves subancz nek a gazdája fegyvere, mert szó nélkül a magáénak óhajtotta. Gazdája Darai Kálmán püspökladányi gazda észreévéen a lopást a rossz útra tévedt ifjut a csendőrség oltalmába adta, amely még az est folyamán a tanyáról Debreczenbe tolonczolta. Boros Kálmánt átadták a kir. ügyészségnek.

## Legyen-e sertés konzum vásár Debreczenben?

Régi idő óta huzódó kérdés. Tokai János egyik helybeli hentes mester erről most a következőképpen nyilatkozik:

Igenis óriási szükségünk van a sertés-konzum piacra Debreczenben. A közönségnek szüksége van a sertés husra, zsiradékra stb. hentes készítményekre, már pedig most kétséges, hogy lehet-e sertést hozni a piacra, mert minduntalan zár alatt van a város, a mi a sertéshus árát jelentékenyen drágítja, holott ha konzum vásár van, akkor vészes területről is elhozhatja a gazda a disznóját és nem kell bevárnia, míg az egész állománya kipusztul. Debreczen lakossága a meleg nyári hónapban 800—900 darab, télen pedig 2000—2500 darab sertést fogyaszt el. Tehát nagy érdek az, hogy a sertés hus ára folytonos zárlatok révén ne szökjék fel. Különösen a gazdák érdeke is az, hogy vészes területről is piacra hozhassák sertéseiket és ne hulljon rakásra a jószágállományuk. Most ha vészes területről akar eladni a gazda, Ponciustól Pilátusig kell szaladgálnia engedélyért, hogy sertéseit elszállíthassa. Ha konzum vásár lesz, akkor a gazda a debreczeni piacra hozhatja jószágait eladni és nem lesz semmi akadály a eladásnak. Így a hentesek olcsóbban vásárolhatnak és a közönség is olcsóbban juthat a hushoz és zsirhoz. Két éve már, hogy mi hentesek kértük a konzum sertésvásár létesítését a nagyközönség érdekében is. A városi tanács helyesnek találta kérelmünket, csak a nagyban termelők voltak és vannak ellene, mert az árakat önkényűleg nem emelhelik, ha a konzum vásár létesül. Akkor lesz egészséges átalakulás, amelyre ők önkényű befolyást nem gyakorolhatnak. Ezek a nagy termelők bent ülnek a törvényhatósági bizottságban és mindenkép kerékkötői ezen közhasznú intézmény létesítésének. De mi hentesek, a közönség érdekében nem tágitunk és követeljük a sertés konzumpiacz létesítését. Kérjük is a város közönségének szíves támogatását.

## Panama Gyulán.

### Elkezdelt közpénzek.

— Saját tudósítónktól. —

Gyula, aug. 18.

Békésvármegye tegnap megtartott rendkívüli ülésének utolsó pontja feltűnő hírrel lepte meg a törvényhatósági bizottság tagjait, hűtlen vagyon kezelés miatt vádat emeltek a város több főbb tisztviselője ellen és maga az állandó választmány fegyelmi vizsgálat elrendelését kérte az érdekelt városi szak ellen.

Gyula város botrányáról a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség vezetője, Kiss István tett jelentést.

Dutkay Béla a polgármestert azzal vádolja, hogy a közpénztárnak 475 a gimnáziumi alapnak 80, a temetkezési alapnak 10, a szépművészeti alapnak 130, a Wenckheim alapnak 110, az Erzsébet alapnak 90, összesen nyolczszázkilencvenöt koronával még se számolt el. Ugyancsak a polgármesterről elmondja, hogy a két évvel ezelőtt leégett városi istálló tűzbiztosítása kielégítéssel fölve 2400 koronával se számolt el. Ugyancsak a podeszta révén egyéb rendelkezésekről is szól a jelentés, 3477 kor. 60 filérben summázzván az általa be nem szolgáltatott közpénzeket. Popovics Jusztin főjegyző rovására 213 koronát említ a jelentés, mint olyan — állítólag bérkocsikért kifizetett összeget, a mely a közgyűlési határozat nélkül kallódott el. A városi kölcsönök törlesztéseinek slendriánságokat tapasztalt.

A tegnapi rendkívüli megyegyűlésen mindezeket előterjesztette Daimel Sándor dr. főjegyző, bemutatván egyben az állandó választmány javaslatát, — konstataván, hogy ezzel a törvényhatósági bizottság iránti tartozó engedelmisséget megtagadta s ezzel szolgálati vétségét is elkövetett: indítványozza, hogy a közgyűlés Dutkay Béla polgármester, Dióssy József főszámvevő, Frankó Döme főpénztárnok és Alcsér Antal ellenőr ellen a fegyelmit elrendelje.

Dutkay Béla polgármester menten választott az előterjesztett vádakra. Önérzetesen tiltakozik ellene.

A közgyűlés a polgármester védekezésére igazolásul 8 napi határidőt adott.

## Egyházak és iskolák.

**Istentiszteletek a gör. kath. kápolnában.** Ma „Urszineváltozása” ünnepén: 6 órakor reggeli istentisztelet kenyéradással, délelőtt 9 órakor szent mise, utána misztválas; délután 3 órakor vacsernye; 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

**Bérmálás a róm. katolikusoknál.** Ünnepeük lesz ma a római katolikusoknak. Szombaton este háromnegyed hét órakor érkezik meg Belopotóczy Kálmán dr. tábori püspök, hogy a katolikus ifjúságot megbérmálja. Fényes fogadtatásban készülnek részesíteni egyházi és világi részről egyaránt a kiváló egyházi férfit. Domahidy Elemér főispán a város nevében, míg Molnár Kálmán a lelkes kar nevében üdvözik a magyar vendéget és díszes kíséretét. A tulajdonképeni üdvözlés a szentanna-utcai templom előtt lesz,

**Bérma ajándékul órák, ékszeres legolcsóbban csakis KURIÁN GYULA órásnál, Debreczen, Piacz-u. 42.**

ahol dr. Wolafka Nándor püspök tart beszédet. Másnap reggel nyolcz óraker dr. Belopotoczky csendes misét mond. A prédikáció után lesz a bérálás, amelyre mintegy kétezer ifju és leány jelentkezett.

**Uj ev. ref. lelkész.** A hajdusámsoni ev. református egyházköztségben nemrég megüresedett lelkészi állásra a napokban történt meg a választás. A hívek legnagyobb része Papp Gusztáv volt bihardioszegi lelkész mellé tömörült, akit egyhangulag meg is hívtak a lelkészi állásra. Az új pap még a jövő hónap folyamán elfoglalja parókháját.

## UJDONSÁGOK.

### A magyar király születése napján.

#### Istentiszteletek a templomokban.

75 év; tisztelettel emel kalapot előtt minden tiszt ember. Hogyne emelnénk mi kalapot azon 75 év előtt, amely a mi jó öreg királyunk gondokkal terhelt vállait nyomja.

Olvastam egy verset, amely megtagadja a gratulációt a caesarnak, de megadná bizonyára megadja a magyar királynak, a nagy szent korona viselőjének, a „totum korpus” képviselőjének.

Mi is harsonával zengtük és zengjük: — Éljen a magyar király! Tartsa Isten soká!

A hivatalos Debreczen is kivette részét azon ünnepekből, amelyek a király nevénapján megszokottak egész országban. Sajnos, az áldatlan politikai viszonyok miatt, a melyekbe a király gonosz tanácsadói, a kamarilla sötét lovagjai kergették az országot, a társadalmi Debreczen meglehetősen távol maradt az ünnepektől.

Legelőször a katonaság ünnepelt. Zenés ébresztővel járta be reggel a várost, hét óraker pedig feszes katonai pompával tábormise volt a díszbe öltözött itt állomásozó katonákkal a Kossuth-laktanya előtt. Háromszoros sortűz és díszszemle zárta be a rideg katonai ünnepet.

A hatóságok és polgárság egy csekély része elsőben is — a hivatalosan megállapított program szerint — reggel 8 óraker a református nagytemplomba gyűlt. A megye és város küldöttei 8 óraker gyülekeztek a városháza udvarán és onnan indult meg a menet.

Ott láttuk: Kovács József polgármester vezetése alatt Király Gyula, Oláh Károly tanácsnokokat, Dr. Udvarhelyi Géza th. tanácsnokot, Dr. Tóth Emilt, Dr. Dóczy Emilt és másokat. A vármegyét képviselték Rásó Gyula alispán vezetése mellett Veszprémi Zoltán főjegyző, dr. Czeglédy Mihály t. főügyész, Péntes Sándor árvaszéki elnök. Jelen voltak még: Faust Elek kir. tanácsos p. ü. igazgató, Baróthy Béla törvényszéki elnök. Csiky Lajos lovag th. ol. tanár, Tolnay Kornél máv. ügyvezető, Majerszky Béla főfelügyelő és még többen. A katonaság törzstisztjei közül az itt időző Nagy Géza ezredes, Mahék őrnagy és a tisztikar teljes számban.

A templomban a városi dalárda szépen, s harmonikusan előadott éneke után Szele György, ev. ref. lelképásztor mondott szívből szárnyaló imát az urhoz, kérvén áldását az egek urához ősz királyunkra s árva nemzetünkre. Kérve kérte a magyarok istenét, hogy ez áldatlan politikai viszonyok között árasza reánk a békeesség régen várt napjait. Majd a dalárda éneke és a közének elhangzása után az egész gyülekezet a róm. katolikus szentegyházba vonult.

A kath. templomban az ünnepi misét, zenés misét Dr. Wolafka Nándor v. pü-

pök tartotta fényes papi segédlettel. A zenét a helybeli katona zenekar is szolgáltatta a himnusz énekelték, amelyet a nagyszámú közönség áhítatosan végig hallgatott s az utolsó akkordok elhangzása után az egész közönség a Deák Ferencz utcai templomba vonult.

A zsinagógában az ünneplő közönség lelkét a szép vegyes kar áhitatra hívó éneke ragadta magával. Majd Krausz főrabbi mondott egy szép beszédet vázolván agg királyunk nehéz helyzetét a mostani válságos politikai viszonyok között. És buzgó imában kérte az Istent, hogy árasza el bölcseséggel a királyt, hogy tudja megválasztani jó tanácsadóit, és az ur küldje el ama igaz követet, a melyet elküldött hajdan választott népének, hogy az szólhasson így a királyhoz, „ime uram, én itt vagyok, küldj el engem.” — Az isteni tiszteletet itt is a nemzeti imádság, a himnusz zárta be.

Az égost. ev. templomban Materny Lajos főesperes mondotta az alkalmi imát, áldást kért az ősz királyra, a magyar nemzetre. A magas szárnyalású ima méltó befejezése volt a mai nap igazán szép és a mai viszonyoknak teljesen megfelelő ünnepegeknek!

*Oh adja Isten, hogy jövőre, sokáig ülhesse meg nemzetünk e mai ünnep évfordulóját, csak hogy bizalmasabban, s legyen ez az ünnep ne csak a hivatalos Magyarország, hanem a társadalmilag és politikailag újjászületett Magyarország szívből jövő ünnepe.*

### Szociállisták népgyűlése.

A szociáldemokrata nemzetközi pártja e hó 20-án vasárnap délután 4 óraker a Széchenyi-utca végén a Széchenyi téren népgyűlést tart az általános titkos választói jog érdekében, a melyre a város országos képviselőit és meghívott és a melyre a központ Budapestről Kardos Jakab ismert szocialista szónokot küldte le. A pártvezetőség pénteken küldöttéleg jelent meg a polgármesternél a tüntető körmenet és népgyűlés bejelentése czéljából. A polgármester a bejelentést tudomásul vette és szép beszédben mérsékletre intette a vezetőséget.

Innen a küldöttség a rendőrfőkapitányhoz ment panaszt emelni a miatt, hogy a rendőrök — állítólag felsőbb parancsra — a népgyűlést hirdető plakátokat mindenütt letérik.

Boldizsár h. főkapitány ily rendeletről egyáltalán nem tud és orvoslást ígért, valamint megígérte azt is, hogy a rendőröket kiméletes bánásmódra tanítja ki. A vezetőség elhatározta, hogy rendezőséget fog alakítani, a kik piros karszalagjaikról lesznek megismerhetők, ők fognak örködni a rendeletről.

Vasárnap délelőtt 10 óraker pedig ugyancsak ezen helyen a földmunkások és ujjászervezett szociál demokrata párt fog ülésezni. Napirendje ez lesz. I. A darabontkormány működése. II. Nemzeti követelés és partunk állás-foglalása. III. Az általános titkos választói jog.

**Munkaszünet Szent István napján.** A közelgő szent István napján a kereskedelmi és ipari üzletekre nézve az egész napi munkaszünet kötelező. Az üzleteket tehát vasárnap ki sem szabad nyitni.

**A Vilmos huszárok gyakorlata.** A Debreczenben és Nagyváradon állomásozó Vilmos császár nevet viselő hetedik huszár ezred Aradon keresztül ma új Aradra érkezett, ahonnan pár napi tartózkodás után tovább mennek. A derék huszárokat mindenütt rokonszenves fogadják. A gyakorlatok legutolsó része Arad és Temesvár között fog lezajlani, a szeptember elején ér véget.

### Csillaghullás a honvédségnél.

Az uralkodó születés napja alkalmából a következő honvéd akadémiai hallgatókat nevezte ki a debreczeni 3-ik honvédgyalogezredhez hadnagyokká; Lichtneckert András, Bodolay István, Ember József, Engeszer József, Bauer Lajos, Hamulyák Károly, Horváth József, Szentjóbó Elemér, a második honvédhuszárezredhez Sz. Kovács János.

**Eladják a jó méneket.** Dob fog perogni a méntelepen, de nem a katonáknak fog szólni, hanem árvereződnek. Elad a parancsnokság ugyanis 10 kiszolgált jó ménlovat.

**Hamis öt koronások forgalomban.** A mai drága világban bizony meg kell nézni a szegény embernek, hogy hova teszi a garasát. Mert mindenki úgy él, ahogy tud. Ugy hajtja mindenki a malmára a vizet, ahogy legjobb. Mennyivel keserűbb azonban annak helyzete, aki napokig dolgozik és erejét, megfeszítő munkáját hamis pénzzel fizetik. Így járt Nagy Lajosné sárándi lakos is. Sirva panaszkolta, hogy 7 napi keserves munkája dija az a rossz 5 koronás. A rendőrség nyomoz.

**Meghalt Mayer bácsi.** Ki ne ismerte volna az örökké vigkedélyű Mayer bácsit, Mayer Antal nyugalmazott postafőnököt. Piros, rózsás arca mindig mosolygott, szája mindig tréfára nyílt. Elmúlt azonban a jó kedély! A rövid betegség után a hideg halál lecsukta szemét. Már pihen a kedves öreg, már lecukódtak mosolygó szemei. E hó 17-én a biharmegyei kórházban meghalt. Augusztus 18-án délután 4 óraker a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszentelték. — Holttestét hazahozták, ma délelőtt fél 11 óraker fogják elföldelni a szentanna utcai sírkertben.

**Masiroznak a katonák.** Ma reggel hét óraker vig banda szó mellett masiroznak a katonák hosszú, nehéz utjukra, a nagy hadi gyakorlatra. Harsog a trombita, pereg a dob, aztán tarkázta a banda, „Vékony deszka kerítés”-sel... Kiváncsi szemek kísérték őket... Aztán vonatra ültek... Dübörgő masina vitte őket messze, le Temes megyébe. Izzadni, harcolni, taulni német kommandóra lelkesedni. Szegény magyar fiúk...

**A debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskolában,** amint már megirtuk volt — megüresedett a rajz és zenetanári állás. A pályázat a múlt héten járt le. Értesülésünk szerint a tanári kar megtette már a jelöléseit, s most már az igazgató tanács fogja a választást legközelebb megajteni. A rajztanári tanszékre Gyökössy Lajos tavalyi ideiglenes rajztanárnak — Gyökössy Endre munkatársunk unokatestvérének — van a legtöbb kilátása. A zenetanári tanszékért több jelölt küzd.

**Hogyan lehet a kivándorlást igazán megakadályozni.** Mig a kormány a Cunard Line nevezetű Angol hajós-társasággal, rabszolga módjára szállitattja ki az ujjvilágba a munkások ezreit; addig az egri káptalan igazán hazafias módon igyekszik a magyar-nép kivándorlását csökkenteni. Eger környékének lakossága mind nagyobb mértékben vándorol ki, azért mert kép-

telen itthon megélni. A rend főnöke a nemzeti veszedelmen segíteni óhajtott és így elrendelte, hogy a káptalan birtokaihoz tartozó 900 holdnyi területet a környékbeli lakosoknak évi kilencz koronáért haszonbérbe adják. Ezen nemesített mintegy 60 családot tartott vissza a kivándorlástól. Az állam, a főurak a főpapok és általában nagybirtokosok sokkal helyesebben tennék ha nem saját önző érdeküket tekintenék hanem a nemzeti veszedelmet igyekezzenek csökkenteni.

— **Kérelem.** A végrehajtó bizottság kéri a mentő egyesület gyűjtő ivét tartó urakat a tagok gyűjtésének fokozott eszközésére, amennyiben igen kívánatos lenne már a jövő hó elején alakuló ülést összehívhatni és megalakíthatni. Együttel felkérjük mindazokat, kiknek tévedésből gyűjtő iv nem jutott kezeihez, eziránt kérésökkel a titkár vagy pénztáros urhoz fordulni, akik készséggel teljesítik óhajukat.

— **A tapintatos katonaság.** Mi lenne az ország — hacsak hivatalos ünnepébe is — ha nem keverne dissonans hangot bele a katonaság. Majd a hóhér himnusz hangjaival, majd a csász. és királyi manlicherek ropogásával, majd a katonai oldallegyver villogásával lepik meg ezt a jó s birka türelmű magyart. Tegnap is a katolikus templomban a zenés misét a katonabanda szolgáltatta. A végső aktus volt a himnusz, a magyarok imádsága. Ezt a császári és királyi zenekar már nem játszhatta. Tehát szépen lesomfordáltak a kórusból. Csak az a kár, hogy nem hagyták otthon patkós bakancsukat és épp akkor kopogtak lefele a lépcsőn, midőn az Urfelmutatás áhitatos csendes szertartása folyt. Mily tapintat! De ezt is megbocsájthatjuk nekik, mert hátha megint közbejárt szották volna a „csicsónét“, mint a multkoriban az angol vendégeink előtt.

— **Elhalasztott czéllövészet.** A helybeli honvéd gyalogezred e hó 23 ára kitűzött czéllövő versenyét a közbejött akadályok miatt szeptember 3-ára elhalasztotta.

— **A mentő-egyesület.** Nehogy lapunk jóakaratu közleménye egy beteg nő beszállítása alkalmából félre értésre adjon alkalmat, kijelentjük, miszerint nem volt és nem is lehet szó arról, hogy ezzel a mentő szolgálatot felvették volna. Tisztán és kizárólag több oldalú igen beható kérésre engedték át a mentő kocsit a gyorsvonaton Bécsből érkező súlyos beteg nő beszállítására. Tették és tenniök kellett pedig ezt minden emberbaráti érzelmeik mellett ama indokból is, mert a kocsit tulajdonosa tulajdonképpen ilyen célra vagyis bemutatás, kipróbálás céljából bocsátotta rendelkezésre. Mindez azonban természetesen a mentő egyesület hatáskörét semmiben sem érinti; abból és az annak nyomában lámadt jó véleményből a létesítendő mentő egyesület csupán haszon érheti; ha másként nem úgy azáltal, hogy amugy buzgó előkészítő bizottsága még se rényebben hozzálát a végrehajtáshoz.

— **Szabó iparosaink** ipartestületi választmánya augusztus 21-én délután 3 órakor ülést tart.

— **Országos díjnak kongresszus.** A hivatalos bürokratikus élet napszamosai, a szerényen, sőt nyomoruságosan fizetett díjnokok ez idén Marosvásárhely gyűlte össze. A fő követelésük — ha ugyan e kemény szót az ő szájukba adhatjuk — az volt, hogy a napidíjuk 2 koronára emeltessek és hogy nyugdíj jogosultságuk legyen. E szerény kívánságaik bizonyára eljutnak az illetékes körökhöz és ők nem hiába fognak reménykedni.

— **Halálozások.** Meghaltak: Szabó Gábor ev. ref. 24 napos, Kecskés István ev. ref. 67 éves, Pozsonyi Juliána ref. 8 éves.

— **Kamara közgyűlése.** A kamara nyári szünete után legelső közgyűlését augusztus 31-én tartja. A gazdag tárgyszorozatra vissza fogunk térni.

— **Tűzek mindenfelé.** Hivatalosan vége a kánikulának örvendezünk s mégis, a nagy meleg, a türehtetlen forróságunk. És ezt leginkább a sok tüzeset bizonyítja. Az ideai forró nyáron is alig mult el nap, hogy néhány tüzesetről ne emlékeztek volna meg. Ma is két távirat jelentette, hogy Szegeden elégett tiz gazdának 1115 kereszt buza szalmája és összes takarmány készlete. Szerencse, hogy az utóbbi biztosítva volt. A másik tűz Szid, Tordaaranyosmegyében volt, ahol egy ház meggyuladt és egész falun csakhamar végig futott a tüzész. A lángoknak igen sok ház, gabona esett áldozatul. A legborzasztóbb az volt a dologban, hogy a viharban még gondolni sem lehetett az oltásra. A kár és nyomor elképzelhetetlen.

— **Mulatozása közben lopták meg.** Vittmann László géplakatos vigan mulatozott a Mezei-féle borivóban. El is szunyasztotta a jó egészséges homoki. Keserű volt az álma, keserű a felébredése is. Mert alvása közben ismeretlen zsebtolvaj járt körülötte s 14 koronáját, gyűrűjével együtt ellopta. Beadta szomorú esetét a rendőrségnél. A rendőrség erélyesen nyomoz.

— **Halálozás.** A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk felejthetetlen jó apánk, nagyapánk, sógor, nagybácsi és jó rokon néhai Polgár Kecskés Jánosnak f. hó 17-én d. e. 12 órakor életének 67 ik évében, hosszas szenvedés történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 19-én d. u. 3 órakor fognak Csillag-utca 89 ik számú házuiktól a ref. egyház szertartása szerint az újtemplomban tartandó rövid ima után, a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Bánatos leánya. A temetést Dankó M. rendezi.

— **Hamis kutya.** Nem ártana, ha a csendőrség a tanyai kutyák szájára nap palra szájszosurat tétetne. Ezzel elejét venné a sok kutyaharapásnak. B. Kiss Jánosné is nyugodtan ballagott cseréi lakására hazafelé, amikor Deák József kutyája reá rohant s kötőjét, ruháját róla leszagatta.

— **Debreczeni m. király gazdasági tanintézetnek** nem régen végzett hallgatói és a tanári kar közös csoport képe elkészült és tegnap délután óta disziti Letzter József jeles fényképészünk kapu alatti portálját. Mindig ujdonság számba megy egy-egy ily nagy csoport kép közszemlére való kitévése, de az összeállított kép a legszebb az ezidei isk. évadból. A rendes sablonról eltérőleg a felírás szallagja szimboliztikusan buzavirággal s kalászal van diszítva. Az egyes képek csoportosítása a legművészibb ízlést bizonyítja és azt, hogy a műterem igyekszik mindig szebbet és újabbat produkálni. Természetesen a kirakatot már a dé után folyamán előzőlőtte a városban időző diákja.

— **Arany Bika mulató.** Jól mulatott tegnap este az orfeum közönsége, teljesen megtöltötte a kellemes kerthelyiséget. Grünau Poldi az új komikus fényesen bevált, a közönség sokat nevetett, úgy a szílon, mint a bohózatban. Ezentul a közönség már nevetni jár az orfeumba, mert Grünau az új bohózatban kiváló zsidó alakításával megneveteti a halgatóságot, dicséretet érdemel Német Ferike, ki pompásan játszik egy házsártos zsidó asszonyt. Angela Dusi és Elek Luci szintén nagyon kedvesek voltak és tetszetek a közönségnek. A közönség tegnap is sokat mulatott Jackson néger énekesnőn, ki új dalokat énekelt, sokat tapsolt Virág Izsónak, Christense dán énekesnőnek, Little Karabin táncosnak és Hortley nyújtó művésznek. Ma ismét új tagok érkeznek.

— **Elveszett** egy fehér, barna foltos, vágott farku „Csaló“ nevű rendkívül sovány nőstény vizsla, megtaláló Simonyi-ut 10. sz. alatt jatalmat kap.

— **Az üzlethelyiség** szűk volta miatt a legdusabb választékban levő árucikkeket bámulatos olcsón árusítom el. A legszebb karton és szövet aljak, kartonok, női ingek, ernyők, harisnyak, a legjobb minőségű áruk a legolcsóbb árakban kaphatók Stein László rőtőszületeben Dégenfeld tér 10

## TÁVIRATOK.

### Fejérváry gotterhaltés ebédje.

#### Osztrák zenés felköszöntő.

#### Telefon tudósítás.

Budapest, augusztus 18. Fejérváry daradont kapitány, miniszterelnöki ügyvivő az uralkodó neve napja alkalmából nagy ebédet adott. Darabont társain kívül voltak ott még cs. és kir. generálisok s eféle talpnyalók. Ebédközben Fejérváry az uralkodóra felköszöntőt mondott. Felköszöntőjében a következőket mondta:

Ő császári és királyi felséges urunk Isten kegyelmében 75-ik életévet erőben és egészségben érte el. Aldanunk kell a végzetet, hogy áldott lelkü királyunk, mig mindig jó egészségben s teljes lelki nyugodtsággal kezeli nemzetének ügyeit. — Halával kell Magyarországnak visszagondolnia az évtizedek előtti időre, amikor felséges urunk nemzete kívánságát megérve az alkotmányosság alapkövét letette. Azóta évtizedeken keresztül szünet nélkül, fáradhatatlanul dolgozott. Dolgozásában nemzete jobb léte, annak jogainaképségben tartása vezette. Élete minden pillanatában atyailag gondoskodott nemzete nagyjairól és kicsijéről. Halával kérjük tehát Istenünket, adjon szeretett királyunknak, legfőbb hadurunknak még hosszú, igen hosszú életet és jó egészséget. Egy szívvvel kívánjuk, hogy segítse meg őt az Isten ügyünk, s ez áldatlan küzdelem sikeres lebonyolítására. Áldja meg az Isten szeretet császárukat és királyunkat!

Ezeket mondotta a darabont minis-  
terelnök és nyomban szavainak el-  
hangzása után megszólalt a lakása  
előtt levő 67 es gyalogezred zene-  
kara és játszotta a „Gotterhaltét”.  
A hatvanhetesek zenekara bizonyára  
nem a saját jószántából, nem a saját  
akaratóból csapott bele a hóhér nó-  
tába, hanem tette ezt parancsszóra. A  
parancs értelmi szerzője pedig nem  
lehet más, mint a leköpködött minis-  
terelnök a darabont kapitány. Kedves-  
kedni akart ezzel Bécsnek. S nem szö-  
kik a vér a szényről arcába, hogy  
egy jogaiért küzdő nemzet öklére és  
megvételére tette magát érdemessé.

Nem akarja mutatni, hogy tudja a  
nemzet lesújtó ítéletét. Hanem ehe-  
lyett folytonosan a magyar alkotma-  
nyos jogokat emlegeti s van arca  
nyilvan hazudni, hogy ölelkesül a ma-  
gyarok követeléséért.

Kétféle ok játszhatik itt szerepet.  
Fejérváry vagy mint katona parancsszóra  
végzi e gyűlöletes teendőit, vagy talán  
közönséges hazaárulónak szegődött?

Jöjjön tehát a nagy nap s ítéljen  
a nemzet. Söpörje el az ellene vétö-  
ket. Adja meg nekik a kegyelmet igaz  
méltó helyükön, a lámpavasakon.

#### Kossuth és a szociálisták.

Budapest, augusztus 18. Kossuth  
Ferencz a „Magyarország” holnapi szá-  
mában vezércikket ír; amelyben ki-  
fejt, hogy a függetlenségi párt még a  
szociálista-párt létele előtt követelte az  
általános választói jogot és az önálló  
vámterületet. Ezen körülménynél fogva  
minden józan belátású ember azt gon-  
dolná, hogy a szociálisták velünk  
együtt küzdenek az általános választói  
jogért. Ehelyett *kifürkészhetetlen  
oknál fogva egy olyan kormány-  
nyal szövetkeznek, amely ezt soha  
meg nem valósíthatja.*

#### A főrendek a nemzeti követelésekért.

Budapest, augusztus 18. Prónay  
Dezső báró a hazafias főrendek között  
ujabb aktiót kíván indítani a magyar  
vezényleti nyelv érdekében. Szeptem-  
ber hó első napjaiban értekezletre hívja  
össze azokat a főrendeket, akik a Fe-  
jérváry-kormányt bizalmatlansági pasus-  
sal diszitették fel, itt indítványozni  
fogja, hogy a főrendiház felirattal tor-  
duljon a királyhoz a nemzeti követel-  
mények érdekében.

#### Szivákék a magyar vezényleti nyelvért.

Budapest, augusztus 18. A Lloyd  
párt szétzüllése lassan de biztosan halad  
előre. Szivák Imre és társainak tegnap  
éjjel a Pannoniában nagytitokban tar-  
tott értekezletéről ma érdekes hírek  
szivárogtak ki. Sándor Pál kivételével  
mindannyian a szabadelvűpárt felosz-  
lását kívánták. Tisza István személyét  
egy cseppet sem kimélték és a szó-  
nokok nyilvan hangoztatták, hogy a  
pártot az ő kapkodó politikája tette  
tönkre. A leérdekesebb volt Miklós

Ödön felszólalása, a ki a párt 23-án  
tartandó értekezlete elé azt kívánja ter-  
jeszteni, hogy a szabadelvűpárt fogadja  
el a koalíció kibontakozási programját  
és teljes erejéből követelje a ma-  
gyar vezényleti nyelvet. Nagy Fe-  
rencz egy új 67-es párt alakulását  
tartja szükségesnek. Az indítványt az  
öt tagu bizottság elé utasították. A ki-  
válni készülők f. hó 22 előtt újabb ér-  
tekezletet tartanak, amelyen megszöve-  
gezik a szabadelvűpárt nagy gyűlése  
elé terjesztendő javaslatukat.

#### A főváros tanácsa is megemberelte magát.

Budapest, augusztus 18. A szé-  
kesfőváros tanácsa előbb kiadatta az  
önként belépő ujonczok igazolványát.  
A nemzet felháborodott a fővárosi ta-  
nács hazafiatlan eljárásán. Ez hatott is  
és a fővárosi tanács mai ülésén kimon-  
dotta, hogy az önként belépni kívánó  
ujonczoknak az igazolványt nem adja ki.

#### Agyonvert önkéntes.

Görz, augusztus 18. Castagnácziban  
az ottani slovének agyonverték egy az ottani  
kirendeltségnél szolgáló Carsó nevű trieszti  
egy éves önkéntest, mert egy zászlót meg-  
sértett.

#### A király a szabad hőskért.

Budapest, augusztus 18. A király  
75 ik évi születés napja alkalmából,  
az 1848—49. szabadságharcosok nyug-  
díját felemelte. Az ezredesek nyug-  
díját 600 kor, az alezredesekét 552 kor,  
az őrnagyokét 450 kor, a századoso-  
két 408 kor, a főhadnagyokét 406 kor,  
az őrmesterekét 76 kor., a tizedesekét  
36 koronával emelte fel.

#### Az oroszok kegyetlenkedése.

Berlin, augusztus 18. Pétervárról je-  
lentik: Baksa vidékén a hatóságok által föl-  
fegyverzett tatárok és oroszok ismét mészá-  
rolják az örményeket. Kertsben zsidóellenes  
zavargástól tartanak; zsidók nagy tömegben  
menekülnek a városból.

#### A Japánok békefeltételei.

Budapest, augusztus 18. A Ti-  
mesnek állítólag illetékes forrásból  
sikerült a japánok békefeltételeinek  
hét első pontját megszerezni. A fel-  
tételek a következők: Mandzsuria ki-  
ürítése, a Mandzsuri vasutak és Sza-  
chalin sziget átadása, Port Arthur terü-  
letének Japánra való átruházása, a  
kelet kínai vasutnak Kinának való  
ingyenes átengedése, hadi kárpótlás  
fizetése. A párizsi „Matin” sem akart  
a „Times” mögött maradni, és ezért  
valamiképen szintén „biztos forrásból”  
kiszimatolta, a 8. 9. és 10. pontokat.  
Ezek a semleges kikötőkbe internált  
orosz hadihajóknak japán részére való  
átengedése; az orosz tengeri haderő  
nagyságának a szélső keleten való  
megállapítása; és végül csendes ten-  
geri halászati jognak Japán részére  
való átruházása.

#### Köztársasági kör Makón.

Érdekes hirt hoz a táviró Makóról; az  
ottani függetlenségi és 48 as párt nevét  
köztársasági párt-ra óhajtja átváltoztatni.  
Ezen elhatározását a pártvezetősége azzal  
indokolja, hogy I. Ferencz Józsefet tartják  
a Habsburgok közül az uralkodó kirá-  
lyok legalkotmányosabbjának, ennek da-  
czára ő is mereven elzárkózik a nemzet  
jogos követelésének teljesítése elől. Ha pe-  
dig a „legalkotmányosabb király” csak  
ennyire tiszteli a nemzet jogait, miképpen  
fogják a kevésbbé alkotmányosok tisztelni.

A kurucz makóiak azt tartják, hogy a  
függetlenségi és 48-as pártnak kötelessége  
visszatérni Kossuth Lajos álláspontjára, aki  
utolsó lehetéig azt hirdette, hogy a Habsbur-  
gok alatt Magyarország soha sem lehet  
független, szabad és boldog. Ezért el-  
határozták, hogy feliratban megkeresik az  
országgyűlési függetlenségi és 48 as pártot  
és felkérlik, hogy iktassa promgramjába,  
Magyarország szabad király választó jogá-  
nak czimszerzését.

Ez a hír minden esetre jellemző, a  
magyar nemzet elkeseredésére és Fejérváry  
nagyon helyesen teljesítendő miniszterelnöki  
kötelességét, ha erről a királynak jelentést  
tenne. Igaz, hogy ez a születésnapj ünnep-  
ségek után egy kis „Katzenjamert” jelen-  
tene. de talán az udvart kijózanítaná, és  
belátnák, hogy csak az uralkodóháznak  
válik kárára, ha mereven elzárkóznak a  
nemzet kívánságai teljesítése elől.

#### Mi az ujság?

Két vasuti szerencsétlenség. Az  
erdélyi vasutaknak ugyancsak gyászos  
napja volt tegnap. Egy nap alatt két  
vasuti szerencsétlenségnek voltak elő-  
idézői. Az első Kiskapus—Szeben kö-  
zött közlekedő vonaton történt, a hol  
Halmágyi József vonatmálházó a fék  
mellett elaludt és leesett a robogó vo-  
natról. Testét a vonat kerekei teljesen  
összezuzták, s csak élettelen holttestére  
bukkantak később reá. A második  
Balázsfalva közelében történt. Az egyik  
pályaór 14 éves szolgálója nagyon kö-  
zel állt a robogó vonathoz s a moz-  
dony elütötte, s mire orvosi segély  
érkezett volna, a szerencsétlen leány  
kiszenvedett. Mindkét szerencsétlenség  
ügyében a hivatalos vizsgálat meg-  
indult.

Letartóztatott világhi. A minap  
egy francia leány jelentkezett a budapesti  
rendőrségen és feljelentést tett egy fővárosi  
ifju ellen család miatt. A feljelentett ifju  
Gebhardt Antal. Még csak 21 éves, de már  
bejárta a félvilágot. Vagyonos rokonai lévén,  
jövendőbeli örökségére kölcsönöket szed fel.  
Igy került Párisba, ahol megismerkedett egy  
fodrásznővel. Az ismeretségből benső sze-  
relmi viszony támadt és az ifju hónapokig  
élt a szegény fodrásznő keresetéből, akinek  
megígérte, hogy mihelyt örökségét megkapja,  
feleségül veszi. Néhány hónappal ezelőtt  
Gebhardt ajánlott levelet kapott Berlinből. A  
levélben bírósági végzés volt, amelyben érte-  
sítették, hogy kilenczezer márká örökségét  
felveheti. Gebhardt a 9 ezerből 90 ezret ha-  
misított és örvendezve mutatta meg kedve-  
sének. Nyomban 4000 frankot kért kölcsön  
és meghagyta a szerencsétlen leánynak, hogy  
utazzék Budapestre, ahol találkoznak. Itt  
megtartják az esküvőt és gyárat építtetnek.  
A leány hitt a szépszavu legénynek, átadta  
a 4000 frankot és Budapestre utazott. Két  
hétrel később levelet kapott Gebhardtól,  
amelyben a fiatal kalandor tudatja vele,

hogy esze ágában sincs feleségtől vonni. A vagyonából kifosztott és szerelmében csalódott leány a rendőrségre sietett, ahol megjelentette a feljelentést. — A rendőrség kiadta a körözlevelet a fiatal kalandor ellen, akit ma Charlottenburgban letartóztattak.

**Gyilkos katona.** Temesvárott, mint levelezőnk jelenti, az éjjel véres dráma színhelye volt a József külváros. Egy Weber-Eriner János nevű napszámos összekapott a 61. gyalogezred őrsvezetőjével, Jordán Miklóssal, aki a csata hevében szuronyt huzott s azzal ellenfelet mellbe szurta. Webert haldokolva vitték el a kórházba, ahol azonban már csak a hullája érkezett meg. Utközben kiszenvedett. A gyilkos katonát ma reggel elfogták s átadták a katonai bíróságnak.

### Meggyilkolta a férjét.

**A pálinka áldozata.**

Tegnap este 7 óra tájban Kassán az Ida-utca 12. számú házban lakó Géza János muzsikusz cigány, aki kissé kaptos volt, hazajövet leányát összeverte. Felesége a kis leány védelmére sietett, amire a cigány nekiesett az életépárjának is, ütötte, verte, haját tépte és drótruddal bántalmazta.

Az asszony menekülni akart, de brutális férje feltartóztatta és a kapubejáratban elébe állt, aztán tovább verte.

Az asszony ebben a veszedelmes helyzetben a zsebkéssel, amellyel az imént kenyeret vágott és a kezében maradt, önvédelméből a férje felé szurta és a cigány lánykán olyan szerencsétlenül találta, hogy a beleit is keresztüliszurta. Az életveszélyesen megsérült cigány rögtön eszméletét veszítette.

A szomszédok nyomban elszállították a kórházba, ahol dr. Ákos Izsó orvos műtétet végzett rajta és ápolás alá vette.

Radó Nándor ügyeletes rendőrtisztviselő a kórházban kihallgatta Gézát, azonban a sértett olyan gyenge volt, hogy alig tudott néhány szót szólni és újból eszméletét veszítette. Beismerte, hogy nejét bántalmazta és pedig azért, mert nem akart enni adni.

### Törvénykezés.

**Melyikjük különb?** Bészin Jura és kedves életépárja hazafelé ballagtukba találkoztak Kozma Mihályval. Szó esett utközben arról, hogy melyik a különb a honvéd vagy a közös. Kozma az honvéd volt, amellel erősödött tehát, hogy mégis csak szebb a honvéd élet. Bészin Jura pedig közös katona. Szóra szó jött, összekaptak, összeverekedtek. A debreczeni törvényszék előtt érte az incidens végső akusát s a vitézkedő felek 5—5 napi börtönt kaptak.

**A nagybányai mandátumot** tudvalevőleg az ellenpárt petícióval támadta meg. A kuria felvette a tárgyalást és azzal a debreczeni ítélőtáblát bizta meg. A debreczeni tábla részéről Ocsváry László táblabíró kiszállott Nagybányára és a vizsgálatot ott pár héten át vezette. A tanukat kihallgatta. A főtárgyalás határidejét szeptember végére tűzi ki.

### Közgazdaság.

#### Terményfőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése  
Budapest, 1905. augusztus 18.

Készáru csendes, határidők állandók.

1905. októberi buza . . . . .	15.92.—94
1906. áprilisi buza . . . . .	16.48.—50
októberi rozs . . . . .	12.96.—98
1905. áprilisi rozs . . . . .	13.46.—48
októberi zab . . . . .	11.96.—98
1905. áprilisi zab . . . . .	—
1906. májusi tengeri . . . . .	13.06.—08
1905. júliusi . . . . .	—
1905. aug. . . . .	—
szeptemberi . . . . .	16.70.—72
1905 augusztusi repeze . . . . .	24.30.—40

### REGÉNY-CSARNOK.

#### A muzska.

Apróságok 1848—9-ből.

Irta: Novák M.

A tiszt látva, hogy az asztal terítve van, mint máskor is volt seregek érkeztek alkalmával, barátságosan köszönt és a Jézus és Maria képek előtt keresztet vetett magára. Nagyanym mint háziasszony tóttul leüléssel kínálta. Egyszer csak szemébe tűnik Pista bátyam. Rögtön látta, hogy az fél tőle. Haragosan mondá nagyanyámnak, hogy: „Ugye, ijesztgettétek velünk a gyermeket és most azért fél?” „Nem biz az, mondá nagyanyám, hanem csak fél az idegen katonaruhától, mert még ilyet nem látott” s több eféle. A muzska erre megnyugodni látszott. Majd nagyanyám előhívta kis fiát. Biztatta, hogy ne féljen a katona bácsitól, nem bántja. Annnyira, hogy midőn az pénzt vett elő zsebéből, a kis fiu nekibátorodott. A muzska megsimogatta, térdére ültette és játszadozott, beszélgetett vele. Természetesen a gyermek a cifra kardnak, ruhának örült és megbárátkozott vele. Kérdi aztán nagyanyamat, hogy mily idős a kis fiu. Egyszerre csak könnybe lábadt a szeme.

Majd összeszedve magát így szólt: Éppen ilyen idős kis fiam van nekem is ott hon! Vajon látom e valaha, mondá sóhajva. Majd jött az ebéd. A töltött kaposztát nem ismerie meg. De nagyon jónak találta. Ugyszintén a többi magyar ételek is izlett neki és társainak is. A toperős turós galuskanak készítmódját az egyik fel is írta tárczájába, hogy ha haza megy, ő is fog ilyet főzteni.

Másnap a csapat tovább ment. Reggel jókor, midőn a tiszt eltávozott, nagyapám beküldte a cselédet az ágyat fölvetni. Hát a párna alatt ott van egy nagy pénzestárca. Amint a lány kihozta, nagyanyám ijedve hívta édesapám, aki 13—14 éves mi kolczi diák volt, hogy vigye tüstént a tiszt után.

[Folytatjuk.]

### Nyiltér.

#### Ne vegyenek selymet

addig míg a mi garantizált szolid, gyönyörű szép, fekete, fehér és színes újdonságainkból mintát nem kér.

Különlegesség: **Selymek menyasszonynak, bálba, társaságba és utcai toaletnek és blousoknak, bélések stb. való K 1.15-től K 18-ig méterenként.**

Csakis jótállás melletti solid selyemszövetet árulunk, direct magánosoknak vám és portmentesen a lakásba.

**Schweizer & Co. Luzern U. 18. (Svájcz.)**  
2 Selyemszövet-kivitel. — Kir. udv. szállítók.

## Donogán és Somossy

DEBRECZEN. Kistemplombazár.

Az idény előrehaladottsága miatt

**rendkívül**

**leszállított áron**

**árusítunk**

**Mosó zephir, Kreton, Ruhavászon, Etamine és Batistokat.**

### Csemege szőlő és bor eladás.

Gróf Dégenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak „Erzsébet” szőlőtelepének elárúsító helyei:

Gróf Dégenfeld téren, a kenyér piacon 10-ik számú Wolf százados-féle Szikszay háznál és a

Főpiacson a 26-ik számú háznál levő békési házi kenyér üzletben megnyitattak.

Mindkét helyen a csemege szőlő nagyban és kicsinyben kapható.

Madelaine igen édesszőlő kilója 20 kr.

A Dégenfeld téri főüzletben az „Erzsébet” szőlő telep kitünő ó bora hectoliterenként igen olcsón megrendelhető.

1 drb. Basilika-sorsjegy	1 drb. Magy. vör. kor. sorsjegy	3 drb. Erzsébet kir. sorsjegy
--------------------------	---------------------------------	-------------------------------

Kapható 36 havi törlesztésre havi 3 k. 70 filléres részletfizetésre.

Huzás szeptember és november hó 1-én.

Főnyeremény összege 70.000 korona.

Az első és második részlet beküldése ellenében megküldjük a törvényszertűen kiállított részletívet, melynek birtokában a vevő az egyedüli jártékjogot élvezi. Tisztelt vevőinknek 2 részlet beküldése után 1 részletet ingyen nyugtázunk, huzás után pedig megküldjük a hiteles sorsolási tudósítót.

### Guttman Lajos és fia

bank- és váltóháza

BUDAPEST, V. Dorotya utca 11. szám.

Osztálysorsjegyek eladásával foglalkozó valamint részletfizetésben jártas ügynökök fényes jövedelmre tehetnek szert.

A vegyileg megvizsgált, amellel hatóságilag az arzoborre ártalmatlannak talált

## Szőrvesztő

eltávolítja hölgyeknél az oly csunya, kellemetlen arczszőrt gyökerestől, a nélkül, hogy az arzobornek legkevésbé is ártana és az arcznak megadja az üdéséget, finomságot és simaságot. Ára 7 kor. Vidéki megrendeléseket discretén utánéit melletti eszközöl

Schmidek I. Budapest, VII., Nyár utca 18.

## Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontúl minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkkel szedett minden szó 4 fillér. — Vidéki tudakozásná tessék válaszbélyeget csatolni.

**Borsy-féle** pemetefü-cukor, köhögéskor a legjobb cukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budai czukraszda, Jóna és Jóna drogueriájában.

**Gansin** a legjobb cipőfényesítő, chevraux és boxcipő-crém. Kapható mindenütt.

**Egy kg.** pergetett kristály méz 60 kr. Kereskedőknek, mézeskalácskészítőknek engedmény. Kontsek Géza Debreczen, Kossuth-utca.

**Vasztergályozást, vasgyalulást, gépjavitást** a legolcsóbban vállal Preiszler Mór gépműhelye Debreczen, Deák Ferencz utca 22.

**Szemüvegek** és orr csipetők Fischer Jakab szakértő látszerésznel Piacz u. 23. sz. kaphatók. Távesővek és laticsővek, kipróbált aneroid légszűrők (időjelzők) nagy választékban.



**Sűrű málnaszörp** literje 1 frt, törm. csokoláde kg-ja 90, Unicum likőr literje 1.80, kisüsti barack literje 1.20, kisüsti szőlő 1 frt, kisüsti eper 1 frt, kisüsti seprő 1 frt és törköly 1 frt Merkli Ferencznel Fűvészker-t u. 14. Telefon 374.

**A volt Vadász** féle szőlőtelepen naponta kitünő csemege szőlő kapható.

**Vasztergályos és géplakatos** tanoncok gépműhelybe fővételnek Deák Ferencz-utca 22.

**Kitünő faj hegyi csemege** szőlőt szállítok barmny mennyiségben augusztus 20 tól kezdve. Előjegyzéseket már a mai naptól fölvezem. Darvas Miksa fűszer- és csemege üzlete Debreczen. Telefon 294.

**Kefir tej** kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

**Legelő** elsőrendű kiadó közel Debreczenhez. Czim a kiadóhivatalban megtudható.

**Bolthelyiség** minden órában legforgalmasabb helyen kiadó Csapó u. 56.

**Elköltözés végett** szép szoba butor, konyha berendezési cikkek eladó, ugyanott 1 szoba, konyha, előszoba szeptember 1-ére átadható. Simonffy-utca 51.

**Egy 4 lóerejű** cséplőgépnél tulajdonosa csépelni valót keres. Jó és tiszta munkáról kezesedik. Czim a kiadóban.

**Német nyelvből** oktatásra vagy nevelőnek ajánlkozik okleveles szász tanító szerény feltételek mellett. Czim a kiadóban.

**Két szép, márványlapos** éjjeli szekrény megvételre kerestetik. Czim a kiadóban.

**Eladó borok.** Nagyobb mennyiségű 1903. évi termésű ménes fehér rizling és bakator fajú szőlőkből összezúrtelve, úgy hordóként, valamint 50 literen felüli mennyiségekben is magán fogyasztóknak, 10 hektoliter 1904. évi veres bor kitünő minőségű jutányos árak mellett Székelyhídon Kovács Lajos bortermelőnél.

**Házilag készített borecet** eladó. Czim a kiadóhivatalban.

**Vaskereskedő** segéd a ki vasszakmában teljesen képzett, esetleg fűszert is érti, vidéki kisebb városokban szervezött, azonnal állomást nyerhet Slachta János kereskedésében H.-Nánáson. Itt egy tanuló is felvétetik.

## Csak néhány hétig tartó nagy árleszállítást

rendezünk a nyári idényből visszamaradt szerb vásznak, kartonok, batisztok, zefírek, delinek, s fekete és színes gyapju szövetekből.

Ezen cikkek közül óriási mennyiségű maradék

**fél áron kapható.**

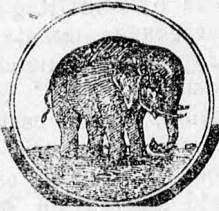
Színes napernyők beszerzési gyári áron tavalyi darabok fél áron

## Szabó Lajos fiai cégénél

1 m. divatos bluz selyem 40 kr., 1 db. jó minőségű zefír házi bluz 85 kr. és 1 frt., 1 m. mintázott francia batiszt 35 kr.

— Legjobb a valódi —

**ELEFÁNT Mosó Szikso.**



Óvakodjunk a hamis, értéktelen utánzatoktól.

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben.

Elefánt védjegy.

## Értesítés.

*„Tisztelettel kérem, vedve, lemondok a valódi Elefánt mosó szikso és a kereskedéséről a legyapjairól. Óvakodjunk a hamis, értéktelen utánzatoktól.”*  
Köszönettel  
Károlyi Henrik  
első debreczeni mosószikso és legyapjú gyár.

## Bérmálásra

mindenféle ernyőket 75 król kezdve a legfinomabb kivitelig legszebb és legnagyobb választékban csakis az

## Első debreczeni Ernyőgyárban

Piacz utca 51. található. Kérem tehát szükségletét ott beszerezni.

Kiváló tisztelettel

**Merkler Soma**

I. debreczeni ernyőgyár Piacz utca 50

## A nyári idényből visszamaradt árak leszállított árban

— árusítatnak el. —

Szerb vászon mtr 14 kr. Kartonok 20 krtól. Batisztok, Zefírek, Delinek stb. Dus választékban Női esernyők 110-től Fegyházban kötött férfi, női és gyermek harisnyák és sok fel nem sorolt árak

## OLCSÓ ÁRBAN

— árusítatnak el. —

**Dospoly János utóda**

Főtér, Tisza palota.

## KORYTNICZAI ÁSVÁNYVIZ

kiválóan elismert gyógyvíz, gyomor-, bél- és aranyeres bántalmak ellen, máj- és lépárganatknál, sárgaság, székrekedés, epokövek és húgysavas diathesis ellen.

Kapható: fürdőigazgatóság által Korytniczán, Édeskúty L., Budapest, Makoviczky Péter Liptó-Rózsahegy, valamint az összes gyógyszerárakban. Saison május 15 től. — Ujonnán épült, a legmodernebb igényeknek megfelelően berendezve.

## VIZGYOGYINTÉZET

Reformált pensiorendszerünket különös figyelembe ajánljuk. Az étkezés étlap szerint, bármely órában minden fürdővendégnek külön szolgáltatnak ki.

**Pensioárak:** május 15-től július 1-ig, szept. 1-től október 1-ig, egy személy 6 korona, két személy 11 kor., három személy 15 korona, július 1-től augusztus végéig egy személy 8 kor., két személy 15 kor., három személy 20 kor. Ezen árakban a gyógyhely- és zeneilleték is beffoglaltatik. Bővebb felvilágosítást nyújt dr. Ormay József kir. tanácsos, fürdőorvos, valamint a

fürdőigazgatóság Korytniczán

## Mr. M. Rose

Berlitzrendszerű

## nyelviskolája.

Francia, német, angol nyelv és irodalom osztály- és magánoktatás

külön uri-, hölgy- és gyermekkurzusok.

Felvételek ideigl.:

**Simonffy-u. 42. sz.**

Naponta d. e. 11-12, d. u. 5-6.

Szabályzatokat kívánatra ingyen és bérmentve